

ISTARSKA REGIONE
ŽUPANIJA ISTRIANA

SKUPŠTINA / ASSEMBLEA

ZAPISNIK

15. SVEČANA SJEDNICA

održana 25. rujna 2014. godine

**povodom Dana Istarske županije i 70. te
obljetnice osnivanja 43. istarske divizije –
divizije slobode i sjedinjenja**

PAZIN, 25. rujna 2014. godine

ZAPISNIK

sa 15 (svečane) sjednice Skupštine Istarske županije i Saveza antifašista Istarske županije, održana 25.09.2014. godine u Spomen domu u Pazinu povodom 25. rujna - Dana Istarske županije i 70. obljetnice osnivanja 43. Istarske divizije - divizije slobode i sjedinjenja

VIJEĆNICI SKUPŠTINE ISTARSKE ŽUŠANIJE (Mandat 2013. -2017.)

R. br	VIJEĆNIK	LISTA	PRIMJEDBE
1.	Davor Komar	IDS-HNS-Zeleni	
2.	Furio Radin	IDS-HNS-Zeleni	
3.	Elvira Krizmanić Marjanović	IDS-HNS-Zeleni	
4.	Valter Drandić	IDS-HNS-Zeleni	
5.	Petra Stojaković	IDS-HNS-Zeleni	Umjesto Ivana Jakovčića
6.	Sandra Čakić Kuhar	IDS-HNS-Zeleni	
7.	Tedi Chiavalon	IDS-HNS-Zeleni	
8.	Vili Rosanda	IDS-HNS-Zeleni	
9.	Nevija Poropat	IDS-HNS-Zeleni	
10.	Dragan Filipović	IDS-HNS-Zeleni	
11.	Josip Anton Rupnik	IDS-HNS-Zeleni	
12.	Osman Dželil	IDS-HNS-Zeleni	
13.	Vesna Šćira Knapić	IDS-HNS-Zeleni	
14.	Vladimir Buršić	IDS-HNS-Zeleni	
15.	Zdenko Pliško	IDS-HNS-Zeleni	
16.	Slavica Popadić	IDS-HNS-Zeleni	
17.	Igor Merlić	IDS-HNS-Zeleni	
18.	Tamara Brussich	IDS-HNS-Zeleni	
19.	Lirim Ramadani	IDS-HNS-Zeleni	

20.	Eleonora Kotiga Vaš	IDS-HNS-Zeleni	
21.	Petra Kancijanić	IDS-HNS-Zeleni	
22.	Danica Miletić	IDS-HNS-Zeleni	
23.	Lino Kuharić	IDS-HNS-Zeleni	
24.	Stjepan Mraković	IDS-HNS-Zeleni	
25.	Damir Kajin	SDP-HSU-SDSS-HSLS-SDA Hr	
26.	Danijel Ferić	SDP-HSU-SDSS-HSLS-SDA Hr	
27.	Tanja Vrbat	SDP-HSU-SDSS-HSLS-SDA Hr	
28.	Silvano Hrelja	SDP-HSU-SDSS-HSLS-SDA Hr	
29.	Branko Ružić	SDP-HSU-SDSS-HSLS-SDA Hr	
30.	Sandro Jurman	SDP-HSU-SDSS-HSLS-SDA Hr	
31.	Mirjana Galo	SDP-HSU-SDSS-HSLS-SDA Hr	
32.	Evelina Biasiol Brkljačić	SDP-HSU-SDSS-HSLS-SDA Hr	
33.	Maja Šarić	SDP-HSU-SDSS-HSLS-SDA Hr	
34.	Kemal Velagić	SDP-HSU-SDSS-HSLS-SDA Hr	
35.	Bojan Skočilić	SDP-HSU-SDSS-HSLS-SDA Hr	
36.	Nikola Dobrila	SDP-HSU-SDSS-HSLS-SDA Hr	
37.	Miljenko Koroman	SDP-HSU-SDSS-HSLS-SDA Hr	
38.	Marino Diminić	SDP-HSU-SDSS-HSLS-SDA Hr	
39.	Marino Roce	HDZ – HDS	
40.	Ivica Butorac	HDZ – HDS	Odsutan (O)
41.	Željka Hrlić	HDZ – HDS	
42.	Tatjana Mrkonjić	HDZ – HDS	
43.	Damir Ilić	Hrvatski laburisti – Stranka rada	

44.	Mario Radešić	Hrvatski laburisti – Stranka rada	
45.	Ticijan Peruško	Hrvatski laburisti – Stranka rada	

Svečana sjednica započela je u 12,10 sati izvođenjem državne himne «Lijepa naše» i svečanom pjesmom «Krasna zemljo - Istro milo» u izvođenju : Mile Soldatić Marić

DNEVNI RED :

1. Otvaranje svečane sjednice Skupštine Istarske županije i Saveza antifašista Istarske županije, povodom 25. rujna - Dana Istarske županije i 70. obljetnice Rujanskih odluka o sjedinjenju Istre s maticom zemljom – prigodni govor predsjednika Skupštine Istarske županije Valtera Drandića
2. VALTER FLEGO, Župan Istarske županije - prigodni govor
3. TOMISLAV RAVNIĆ, predsjednik Saveza antifašističkih boraca i antifašista Istarske županije - prigodni govor
4. ERIK FABIJANIĆ, predsjednik Skupštine Primorko – goranske županije – prigodni govor i uručivanje priznanja Valteru Drandiću, predsjedniku Skupštine Istarske županije
5. FRANJO HABULIN, predsjednik Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske - prigodni govor i uručivanje Povelje Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske Valteru Flegu, Županu Istarske županije
6. STJEPAN MESIĆ, predsjednik RH (od 2000-2010) i počasni građanin Istarske županije - prigodni govor
7. ARSEN BAUK, izaslanik predsjednika Vlade Republike Hrvatske ministar uprave Republike Hrvatske - prigodni govor
8. Pismo zastupnika RH u Europskom parlamentu IVANA JAKOVČIĆA
9. Video poručja Predsjednika Republike Hrvatske prof. dr. sc. IVE JOSIPOVIĆA
10. Odluka o dodjeli Grba Istarske županije 43. istarskoj diviziji povodom 70-te obljetnice 43. istarske divizije – divizije slobode i sjedinjenja prima ga Aldo Mijandrušić
11. Muzički dio Programa - MILA SOLDATIĆ, FILIP FAK

Svečana sjednica je započela u 12,10 sati.

Bez najave na pozornicu izlaze **MILA SOLDATIĆ MARIĆ** i **FILIP FAK** i izvode državnu i Županijsku himnu a capella.

Program svečane sjednice vodi **DUBRAVKA SVETLIČIĆ**.

Dame i gospodo, poštovani uzvanici, dragi gosti, dobar dan i dobrodošli na svečanu sjednicu Skupštine Istarske županije u povodu 25. rujna - Dana Istarske županije koji ove godine obilježavamo po 20.put i 70. obljetnice osnivanja 43. Istarske divizije.

Zahvaljuje Mili Soldatić Marić i FILIPU FAKU na izvedbi.

Signore e signori, egregi invitati, gentili ospiti buon girno e benvenuti alla seduta solene dell'Assemblea della Regione Istriana in occasione del 25 settembre Giornata della regione Istriana che questanno vede la sua 20. edizione e del 71.simo anniversario di costituzione della 43.tesima divisione istriana – la divisione della libertà deč.unione.

Invito il presidente dell'Assemblea della regione Istriana il signor Valter Drandić a salutare i presenti.

Pozivam predsjednika Skupštine Istarske županije g. Valtera Drandića da pozdravi uzvanike i obrati se prigodnim govorom.

AD – 1 Otvaranje svečane sjednice Skupštine Istarske županije i Saveza antifašista Istarske županije, povodom 25. rujna – Dana Istarske županije i 70. obljetnice Rujanskih odluka o sjedinjenju Istre s maticom zemljom – prigodni govor predsjednika Skupštine Istarske županije Valtera Drandića

VALTER DRANDIĆ:

Dobar dan, buon giorno,

Poštovani Gradonačelnice Pazin grada, kako lijepo kaže ova naša himna, Gospodine Župane – Signor presidente della Regione,

Štimane vijećnice i vijećnici Istarskog sabora, egregi consiglieri della Dieta Istriana,

Drugarice i drugovi, cijenjeni uzvanici i gosti, care amiche e amici.

U ime Skupštine Istarske županije i osobno čestitam svim građankama i građanima Istre i svima Vama koji ste danas uveličali ovu svečanost Dan Istarske županije – u godini 20. godišnjice donošenja Statuta Istarske županije. Congratulazioni per la Giornata della Regione Istriana.

Također čestitam i 71. obljetnicu povijesnih Pazinskih odluka i 70. Obljetnicu formiranja slavne 43.istarske divizije.

Pozivam vas da minutom šutnje za pale borce narodnooslobodilačkog rata i branitelje Domovinskog rata odamo svima njima dužnu počast.

(Svi prisutni u dvorani ustaju).

Neka im je vječna hvala i slava. Slava!

Drago mi je da u ovoj svečanoj prigodi mogu među nama posebno pozdraviti: (popraćeno aplauzom)

- G. Stjepana Mesića, predsjednika RH (od 2000-2010) i počasnog građanina Istarske županije
- G. Arsen Bauka, izaslanika predsjednika Vlade RH i ministra uprave RH
- Mr. Valtera Flega, župana Istarske županije i njegove zamjenice i zamjenika
- Saborske zastupnike iz Istarske županije
- Gradonačelnike Gradova i Načelnike Općina
- G. Erika Fabijanića, predsjednika Skupštine Primorsko-goranske županije
- G. Darka Višnjića, predstavnika Hrvatskih voda
- G. Božu Dimnika, predsjednika Društva slovensko-hrvatskog prijateljstva
- G. Andreja Žilaka, počasnog konzula RH u Poljskoj
- Druga Franju Habulina, predsjednika Saveza antifašističkih boraca i antifašista RH i izaslanstvo Saveza
- Druga Tomislava Ravnića, predsjednika Saveza antifašista Istarske županije i izaslanstvo Saveza
- Druga Dinka Tamaruta, predsjednika Saveza antifašista Primorsko-goranske županije i izaslanstvo Saveza
- Sve vas drugarice i drugove članove Saveza antifašista
- branitelje domovinskog rata
- Predstavnike gospodarstva i obrtništva
- Pročelnice i Pročelnike Upravnih odjela i službi IŽ
- Predstavnike područnog ureda i službi državne uprave

- Predstavnik vjerskih zajednica
  - Predstavnik pravosuđa
  - Predstavnik Hrvatske Vojske, policije
  - Predstavnik institucija zdravstva i socijalne skrbi
  - Predstavnik visokog školstva i znanstveno-istraživačkih institucija
  - Predstavnik institucija školstva, obrazovanja, tehnike i sporta
  - Predstavnik kulturnih djelatnika i kulturnih institucija
  - Predstavnik nacionalnih manjina
  - Predstavnik umirovljenika
  - Predstavnik sindikata
  - Predstavnik Javnih ustanova i trgovačkih društava
  - Predstavnik sredstava javnog informiranja
  - Te sve vijećnice i vijećnike Skupštine IŽ, Istarskog sabora – Diete istriani
- Kao što vidite ima nas dosta, jaki smo.

16. avrila 1993. konstituirana je prva Skupština Istarske županije, a sve do 30. marča 1994. trajala je bitka oko donošenja prvog Statuta Istarske županije. I zato su ove obljetnice 20. obljetnica ove godine Statuta i 21. od konstituiranja Istarske županije

Često se pitam, mnogi govore pa ni puno napravljeno, a pitam se koliko je samo :

Ulik i trsi posađeno?

Koliko se ulja i vina učinilo?

Koliko je boškarini zgojeno?

Koliko je pršuti i kobasic osušeno?

Koliko je sira i škute učinjeno?

Koliko je ribe ulovljeno?

Koliko je vodovodnih cijevi položeno?

Koliko je nove kanalizacije napravljeno?

Koliko je kilometri čest ašfaltano?

Koliko je škola i vrtića uzidano i uređeno?

Koliko je igrališta i dvorana izgrađeno?

Koliko je gradića i sela oživilo, starih hiž spašeno?

Koliko je brodi porinuto?

Koliko nas je turisti obašlo?

Koliko je mladih stipendirano?

I nemojte mi zamiriti ča nisan dosta tega spomenuja, a virujen da će ubrzo krenuti i u izgradnju nove naša Istarske bolnice u Puli, u dovršetak Istarskog ipsilona i da će naše Sveučilište koje je perjanica znanja u Istri još bolje i kvalitetnije se razvijati i rasti.

20 lit je pasalo - u hipu, a kako vidimo ništo se je ipak učinilo, ali Naša Istra je i dalje, po svojim ovlastima, odgovornostima i upravljanju resursima još daleko od prave regije kakovu mi ovdje želimo.

Jasno je opredjeljenje Istrijana za svoju regiju – za Našu Istru - regiju visoke autonomije, visoke odgovornosti i visoke kvalitete života, jer biti „gospodar na svojemu“ ideal je i način življenja nas ljudi Istre.

U stalnoj borbi za dostojanstvo čovika, Istra je vajka znala prepoznati istinske vrijednosti i nikada ni bila do kraja pokorena, nikad ni bila odnarođena, iako je propatila mnoga zla pod raznim vlastima i režimima.

Mnogo je mladosti, mnogo je života dano za slobodu, za pravicu, za jednakost među ljudima, upravo za Našu Istru.

Činjenica da su se za tu ideju, rame uz rame, borili Istrijani; Hrvati, Talijani, Slovenci i drugi narodi, najbolji je primjer veličine i plemenitosti te ideje.

Mnogo je ljudi Istre posvetilo cili svoj život očuvanju našega zavičaja, očuvanju naše slobode i našega istrijskega identiteta.

Istrijani su svojim pozitivnim djelovanjem premošćivali granice - povezivali smo i danas povezujemo različite i često suprotstavljene svjetonazore.

A tribalo je pameti, tribalo je mudrosti, ljudske hrabrosti pa virujte mi često i sriće.

Često smo bili pioniri. Domislimo se samo kada je 1994. Istra primljena u članstvo Skupštine europskih regija, prva regija iz zemlje koja nije bila članica Europske unije.

Upravo je taj proces povezivanja, koji se odvijao ovdje u Istri, postavio civilizacijski temelj današnjem vremenu, vremenu kada slobodno i ponosno možemo reći: „Mi smo ravnopravni građani ujedinjene Europe.“ Postigli smo cilj kojem su težile mnoge generacije Istrijana.

I ponosimo se time što smo na ovim prostorima bili predvodnici ideje Europe, kao što smo ponosni na svoj antifašizam kao naše temeljno ljudsko opredjeljenje, na našu convivenzu, na dvojezičnost ustrojenu po najvišim civilizacijskim standardima, na svoju multikulturalnost, multietničnost, na našu otvorenost.

Siamo orgogliosi del nostro antifascismo, della nostra convivenza - nostro suživot, del nostro bilinguismo, della nostra multiculturalità, multietnicità, del nostro modo di vivere – civile e aperto.

La Nostra Istria e la Regione della cultura e della tolleranza, Regione della forte conferma delle liberta e diritti umani, liberta e diritti di tutte le minoranze, luogo della quotidiana conferma dei valori istrian, dei valori civili..

Potvrda je to našega - istarskega puta.

I mi od tega ne molivamo i ne prilagođavamo dnevno političkim potrebama i interesima - to su jednostavno trajne vrijednosti ove Naše Istre.

Ali smo i dalje suočeni s izazovima.

Žalosti nas da smo još i danas, priko 20 lit od konstituiranja naše Županije, i dalje prisiljeni dokazivati da je Naša Istra regija i da od tega jednostavno mi ne odstupamo.

Za razliku od sve jačih pritisaka u smjeru centralizacije države, mi mislimo da je sazrilo vreme za početak ostvarenja ideje o asimetričnoj decentralizaciji Republike Hrvatske, da je sazrilo vreme da se prepusti velik dio odgovornosti, ali i sredstava regionalnim i lokalnim razinama, u skladu s njihovim mogućnostima i opredjeljenjem građana tih regija.

Jednoglasno donesenom Deklaracijom o regionalnom razvoju i jedinstvenosti Istre još smo jedanput iskazali naše jedinstvo i odlučnost u opredjeljenju za Istru regiju – jedinstveno opredjeljenje svih građana Istre - bez obzira na nacionalnost, vjeru, političku ili bilo koju drugu pripadnost.

Skupština Istarske županije zalaže se za provođenje politike regionalnog razvoja u skladu s autonomijom jedinica lokalne i regionalne samouprave, zajamčenom pravnim poretkom Republike Hrvatske i ustavom RH.

Znamo da taj proces neće biti lak, i nije lak, ali nije bilo lako niti izboriti slobodu u NOR-u, nije bilo lako formirati 43. Istarsku diviziju, nije bilo lako donijeti povijesne Pazinske odluke i nije bilo lako niti obraniti neovisnost u domovinskom ratu. U svim tim povijesnim trenucima Istrijani su dali svoj veliki doprinos i podnijeli su velike žrtve.

Ponosni smo na ta djela generacija Istrijana, ponosni smo na visoke ljudske, civilizacijske i demokratske građanske vrijednosti našega - istarskega načina života – naše convivenze, mi smo jednostavno ponosni na tu Našu Istru.

Zato je danas za nas potpuno normalno biti dio ujedinjene Europe i sretni smo što pripadamo generaciji Istrijana koja je to konačno i formalno ostvarila. I to sam već rekao i ponoviti ću.

Za nas je članstvo u EU početak ostvarenja našega prava na jedinstveni zavičaj, prava na našu transgraničnu domovinu. Hrvatska, Slovenska i Talijanska Istra danas su bliže nego ikada u povijesti, a našom zajedničkom pameću i snagama možemo stvarati Našu Istru koja će razvijati i isticati svoje prednosti, posebnosti i kvalitete, a time razvijati i svoje matične države Hrvatsku, Sloveniju i Italiju, te Europsku Uniju u cjelini.

Mi Ljudi Istre spremni smo za ove izazove stvaranja i spremni smo i za izazove rješavanja teške ekonomske i društvene krize.

Mi ne prihvaćamo i ne mirimo se s gospodarskom i društvenom krizom, s dugim popisom nezaposlenih, s kriminalom i korupcijom.

I da, istina je, i u Našoj Istri ljudi danas teško žive, imaju male plaće, išču delo, imaju male penzije, ali svejeno pošteno odgajaju svoju dicu, odgajaju svoje unuke, vole svoju fameju, svoje pretelje, i kolikogod da je teško ponosni su na svoju Istru i nadaju se boljoj budućnosti – **e to su pravi heroji našega vrimena.**

I s pravom, od nas koji smo u politici, ti ljudi očekuju više i moramo dati više, svojim primjerom pokazati da se savjesnim i poštenim delon moru postići rezultati.

I ne treba nan kriza biti izgovor, jer baš u krizi je vrime da pokrenemo novu ideju, novu energiju i pokažemo još veću odlučnost.

U Našoj Istri nidan ne smi gubiti, svi moramo hoditi naprid, a zato nan treba samo: pamet i sloga.

Virujen da to imamo i siguran sam da je Naša Istra na dobren putu da bude jedna od najrazvijenijih europskih regija - Regija koja će svaki dan biti još uspješnija i još bolja za život.

Zato hvala i slava svima koji su za to dali svoje živote.

Siguran sam da ako slijedimo njihov primjer nećemo pogrišiti.

Vi auguro ogni bene. Sricno i klitu! (Aplauz).

VODITELJICA:

Zahvaljujem g. Valteru Drandiću na govoru i pozivam župana Istarske županije g. Valtera Flega da pozdravi sve uzvanike i obrati vam se prigodnim govorom.

Ringrazio il signor Valter Drandić e invito il Presidente della Regione Istriana signor Valter Flego a prendere la parola.

AD – 2 VALTER FLEGO, Župan Istarske županije – prigodni govor

VALTER FLEGO:

*Poštovani predsjedniče Skupštine Istarske županije,
Egregio presidente dell'Assemblea regionale,*

Poštovani predsjedničke Republike Hrvatske od 2000. do 2010. godine,

uvažene vijećnice i vijećnici (Aplauz),

stimati consiglieri,

Poštovani predsjedniče Saveza antifašista Istarske županije,
Poštovani predsjedniče Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske,
drugarice i druogv,i compagne e consagni, otvarišece in tovrishi,
Poštovani izaslaniče predsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministre uprave Republike Hrvatske
dragi prijatelji,
cari amici,
cijenjeni gosti,
spettabili ospiti, poštovanije gostije in prijatelji buon giorno a tutti, dobar dan svim in lepo pozdravljeni. (Aplaz).

Današnji dan, 25. rujan, višestruko je značajan za povijest našega kraja, za povijest naše Istre. Prvo, obilježavamo 71. obljetnicu donošenja povijesnih „Pazinskih odluka“ o izdvajanju Istre iz Kraljevine Italije i njenom sjedinjenju s domovinom Hrvatskom.

Te 1943. godine, Istarski sabor je Pazinskim odlukama označio budućnost naše Istre te odredio putokaz razvoja i napretka. I na tomu smo mu vječito zahvalni!

A zahvalni smo i svim velikanima antifašističke borbe koji su se, vrednujući više od svega ideale slobode, jedinstva, poštivanja ljudskog dostojanstva, hrabro suprotstavili neprijatelju, kao i na sve borbe Domovinskog rata.

U NOB-u veliku je ulogu odigrala 43. naša istarska divizija, kojoj danas, na 70. obljetnicu njenog osnutka dodjeljujemo najviše godišnje županijsko priznanje - **Grb istarske županije** zbog svojih iznimnih doprinosa tijekom Drugog svjetskog rata.

Quest`anno la nostra Regione festeggia il ventesimo anniversario d`esistenza!

Care Istriane e cari Istriani, auguri per la Giornata della Regione Istriana!

Colgo l`occasione per riferirmi a ciò che abbiamo realizzato in questi vent`anni.

In due decenni, abbiamo affermato i valori fondamentali dell 'Istria - i valori dell`antifascismo, l'uguaglianza, la libertà e la democrazia, essenziali pure per l`Europa moderna.

L`Istria è stata un buon esempio per le altre regioni croate ed è diventata riconosciuta e apprezzata oltre i confini del nostro paese.

Prvi smo zagovarali tezu o ulasku u Europsku uniju te gradili mostove suradnje, mrežu poznanstava i prijateljstva s regijama u okruženju. Ideja o pristupanju velikoj europskoj obitelji bila nam je od samog početka vrlo bliska jer smo znali da njoj, naravno, i pripadamo.

I prošle godine, ostvario se taj naš dugogodišnji san **l`Istria è diventata regione senza frontiere!** Kao punopravnoj članici pred nama sada stoje brojne mogućnosti i tu prvenstveno mislim na oo što moramo znati pametno iskoristiti, a to su europski fondovi, jer u

U pretpristupnom razdoblju Istarska županija je bila prva po povlačenju sredstava iz europskih fondova čime smo realizirali ili su u pak još uvijek u fazi realizacije preko 300 projekata. Za nadolazeće razdoblje naša očekivanja su još i veća jer je to razvojna šansa koju ne smijemo propustiti!

Prvi smo prepoznali i po važnost prekogranične suradnje i međuregionalnog povezivanja te sudjelujemo u radu brojnih međunarodnih asocijacija i udruženja, upravo s ciljem još boljeg ostvarivanja svih svojih potencijala u suradnji s drugima, prvi smo pristupili Europskoj grupi za teritorijalnu suradnju - „Euroregiji bez granica“ te stali uz bok vrlo razvijenim europskim regijama: Koruški, Venetu i Autonomnoj Regiji Friuli-Venezia-Giulia s kojim ćemo realizirati siguran sam brojne projekte od našeg zajedničkog interesa.

U ovih dvadeset godina učinili smo Istru prepoznatljivom po mnogočemu - počevši od naših prirodnih ljepota, povijesno-kulturne baštine, našeg istarskog identiteta pa sve do naših autohtonih istarskih proizvoda...

I danas svi znaju što je to istarski pršut, istarsko maslinovo ulje, znaju za našu malvaziju, za naš teran. Između ostalog o tome pišu i renomirani američki enolozi.

Veliko nam je priznanje spoznaja da i druge regije i države koriste ime „istarsko“ u svojim proizvodima, poput na primjer naši prijatelji iz Slovenije, kada govore o maslinovom ulju. Iznimno sam sretan što je naš dugogodišnji mukotrpan i predan rad i trud prepoznat je i izvan granica Hrvatske i što su nas mnogi prozvali hrvatskom Toskanom.

Istra se, također, u ovih dvadeset godina etablirala kao prepoznatljiva i poželjna turistička destinacija koja iz godine u godinu privlači sve veći broj gostiju što je rezultat sustavnog planiranja, promišljanja i ulaganja u taj vrlo dinamičan i zahtjevan sektor. I zato smo iz godine u godinu rekorderi hrvatskog turizma! Svaka treća kuna koja dolazi u hrvatski proračun dolazi iz Istre, a znamo koliko je važan turizam u ukupnoj ekonomiji i BDP-eu Hrvatske.

L'Istria è oggi un esempio di eccellenza nel turismo e solo questo sarà il nostro punto di riferimento nel futuro.

A nikada ne zaboravimo na naše gospodarstvo - još jedan motor kako istarskog, tako i hrvatskog razvoja. Za razliku od ostalih regija u Hrvatskoj, u Istri izvoz je veći od uvoza! Želim napomenuti i da mnoga naša poduzeća i u ovim teškim i izazovnim ekonomskim vremenima dobro posluju, što im je omogućilo da pod svoje okrilje uzmu i druge firme iz drugih krajeva Hrvatske.

Sve u svemu, rekao bih, prevalili smo veliki put, no kilometre koji su pred nama treba grabiti još brže!

Prema istraživanju Nacionalnog vijeća za konkurentnost među tri smo najkonkurentnija županija u Hrvatskoj i potvrda je to da smo na dobrom putu, da radimo dobar posao ovdje u Istarskoj županiji!

Spettabili ospiti, uvaženi gosti,

Dva desetljeća našeg truda i rada, rezultiralo je , kao što vidimo, vrlo konkretnim rezultatima, a naša Istra danas u mnogočemu prednjači!

Našu Istru često ističu kao primjer koji trebaju slijediti i u drugim županijama diljem Hrvatske kad je u pitanju poštovanje ljudskih prava, kada je u pitanju isto tako vrednovanje temeljnih naših vrijednosti antifašizma, ali i kad je u pitanju planiranje i provedba razvojnih projekata ili pak ulaganje u školstvo, zdravstvo ili mlade.

Jer po indeksu razvijenosti Istarska županija je među najrazvijenijim regijama u državi, imamo najtransparentniji proračun u Hrvatskoj, a šest naših gradova ocijenjeno najboljima za poslovanje.

Međutim, za mene, najznačajniji su podaci koji pokazuju da je u proteklih godinu dana nezaposlenost u našoj Istri pala za 18% što je uz Zadarsku županiju, najveći pad nezaposlenosti u Hrvatskoj!

I ZAŠTO ja to sve uopće govorim?

Jer se danas, poštovani, nalazimo na prekretnici. Hrvatska se od sredine 2008. godine nalazi u recesiji i to znamo svi. Dugih je to šest punih godina i nažalost po svemu sudeći izlasku iz gospodarske krize još se ne nazire kraj.

Svjesni smo da situacija u kojoj živimo iziskuje hitne promjene. Činjenica je da državni aparat treba reducirati i racionalizirati jer je glomazan i neučinkovit.

I zato mi jesmo za promjene koje će donijeti pozitivan i prijeko potreban preokret u našoj državi i koje će biti prihvatljive za sve građane i za sve krajeve ove države!

ALI, i tražimo i pozivamo na dijalog oko ključnih pitanja i očekujemo donošenje zajedničkog stava oko reformi koje se tiču svih nas, a ne pak da nam se one nameću.

A u posljednje vrijeme svjedoci smo kako nam je mnogo toga nametnuto i za mnogo toga se ne uvažava naše mišljenje, što je nama apsolutno neprihvatljivo.

Tu prije svega mislim na najavljeni preustroj države po kojem bi se scenariju Istru ukinulo i utopilo u nekakvu apsurdnu i neprirodnu regiju Sjevernog Jadrana i Like.

Zato NEĆEMO dozvoliti podjelu Hrvatske na 5 takvih planskih područja i nećemo dozvoliti da naši građani svoje poslove moraju rješavati van ove naše krasne županije, jer bi to predstavljao dodatni udarac na njihove, ionako skromne, kućne budžete što je već slučaj nažalost sa poreznom upravom ili sa sudovima.

Tražimo najprije definiranje regija, a Istra je apsolutno jedna od tih regija i tražimo više ovlasti upravo po primjeru razvijenih regija u EU.

Naš stav oko tog pitanja, kao što vidite, vrlo je jasan i nedvosmislen! I ovom prilikom želim naglasiti da sam ponosan kao Župan na Skupštinu naše Istarske županije koja je jednoglasno, nevažno o političkim dresovima, usvojila Deklaraciju o regionalnom razvoju i jedinstvenosti Istre.

Naše zajedništvo je još jednom pokazalo svu svoju forcu i na tomu, hvala još jednom, svim vijećnicama i vijećnicima.

Jer mi našu Istru NE DAMO, koju god cijenu morali za to platiti!

A kao župan, vjerujte mi, dati ću se od sebe da Istra ostane jedinstvena regija i siguran sam da u tome imam vašu podršku. (Aplauz). I ovaj pljesak dokazuje da mogu računati na vaš, na vašu podršku, na naše zajedništvo i na našu solidarnost.

I zato ponavljam: DA, mi jesmo za reforme, ALI one sustavne i one, koje prije svega, pridonose onome čemu svi težimo: decentralizaciji ove precentralizirane države!

Reforma uprave znači prenošenje ovlasti na niže razine, ali i prenošenje financijskih mogućnosti na niže razine, ali i odgovornosti, što onda omogućuje da se niže razine više motiviraju i da se još bolje iskoriste svi ljudski potencijali, materijalni i ono što je posebno

važno da maksimalno svi budemo odgovorni za razvoj svojeg područja, ali i da imamo alate za upravljanje.

I dokle god 9 od 10 kuna završava u državnom proračunu, a ona koja je preostala kuna raspoređuje u sve lokalne i regionalne proračune svih općina, gradova i županija, mi ne možemo i nećemo biti zadovoljni!

Fiskalna decentralizacija, dame i gospodo, podrazumijeva da se točno zna tko s čime upravlja, na kojem području i naravno sa čijim novcem

Nonostante a tutto, noi abbiamo successo! Zašto? Zato jer se ne bojimo dela! I zato tražimo i veću nadležnost i veće ovlasti i veću odgovornost i tražimo da mi u Istri odlučujemo o onome što je za nas u Istri najbolje.

NE netko u Zagrebu, NE netko u Rijeci, nego mi u Istri - u naših 10 gradova i 31 općini.

Jer želimo li privući investicije koje će donijeti jedine nova radna mjesta, želimo li zaustaviti stagnaciju i nekonkurentnost hrvatskog gospodarstva, moramo hitno pojednostaviti birokratske procedure, moramo spustiti ovlasti na regionalnu i lokalnu samoupravu.

Mi smo i u ovim vremenima pokazali da smo efikasni, racionalni, savjesni i odgovorni, jer mi znamo delati svoje delo!

U proteklih godinu dana sam u Županijskom proračunu ostvarili smo uštede od 7 milijuna kuna, koje smo onda preusmjerili tamo gdje su ta sredstva najpotrebnija, a u cijelom mandatu ta će brojka biti 25 milijuna kuna.

A uz uštede, nismo zakinuli ni jedno područje. Štoviše, 29% proračunskih sredstava izdvajamo za obrazovanje, sport i tehničku kulturu, 20% za zdravstvene i socijalne programe, a čak, što je rekord u Hrvatskoj, 18,7% za gospodarstvo i poljoprivredu.

I krizi unatoč zajedno s općinama i gradovima, gdje se ja posebno želim zahvaliti svim načelnicima i gradonačelnicima na iskrenoj i čvrstoj suradnji, uveli smo 10 novih mjera i osigurali bespovratnih 10 milijuna kuna za poticanje gospodarstva Istarske županije.

8,1 milijun kuna dobili smo iz Fonda za razvoj turizma i uložili smo u razvoj turističke infrastrukture, a Hrvatske ceste do današnjeg dana preko 110 milijuna kuna uložile su u naše istarske prometnice, a slično rade i Hrvatske vode.

Il nostro successo non ci è stato regalato. Njega smo zaradili planiranjem, trudom, radom, zajedničkim promišljanjem i planiranjem naše zajedničke budućnosti.

I neka to nitko ne pokuša dovesti u pitanje!

A našim trudom i upornošću u narednom razdoblju siguran sam realizirat ćemo značajne projekte za naše sugrađanke i sugrađane, poput izgradnje nove OB u Puli, ŽCGO Kaštijun, 4 novih škola, dvije u Puli, dvije u Poreču, u Puli i Bujama po principu JPP, studentskog doma i menze za pulsko Sveučilište i siguran sam, ono što je ipak najvažnije, otvaranjem novih radnih mjesta i boljim standardom naših sugrađanki i sugrađana.

I nastavit ćemo zajedno ujednačeno razvijati svaki kutak naše Istre te maksimalno iskoristiti sve potencijale europskih fondova.

Jer, kao što običavam reći, politika je i te kako mjerljiv posao, a mi imamo egzaktne brojke koje dovoljno govore same o sebi.

Kao župan, vjerujte mi, borit ću se do zadnjega da Istra ostane jedinstvena regija i da ta decentralizacija konačno Istri donese ono što joj pripada.

I pri tome svemu računam i vjerujem u svih vas, na vašu forcu i hrabrost koja nas je svih nas vodila prošlih 20 godina. (Aplauz).

*Poštovane vijećnice, poštovani vijećnici,
uvaženi gosti,*

Mi ćemo se i dalje voditi našim istarskim ciljevima i prioritetima i kao slavni i časni ljudi koji su bili naši prethodnici i koji su dali sve za slobodu u Domovinskom ratu ili u narodnooslobodilačkoj borbi, tako i mi nećemo posustati. Danas u ekonomski i društveno teškoj i složenoj situaciji u kojoj se država nalazi spremni smo ostvariti sve zacrtano kako bismo ostvarili samo jedan cilj, a to je bolji život svih nas i naše djece.

I s ovom mišlju želim završiti te još jedno sretan vam Dan Istarske županije!
I nek nam živi Istria!!

Auguri per la Giornata della Regione Istriana!

Evviva l'Istria!

Grazie. (Aplauz).

VODITELJICA :

Zahvaljujemo Župan Istarske županije, gospodinu Valteru Flegu na ovom prigodnom govoru.

Mješoviti pjevački zbor Roženice je za svoje ime, preuzele naziv drevnog instrumenta povezujući tako staro i novo, tradiciju i suvremeno doba. Zbor je osnovan 1979. godine na poticaj tadašnjeg Narodnog sveučilišta Pazin i grupe građana, zaljubljenika u zbornu pjesmu.

Od samog osnutka do kraja 2002. godine, Zbor je djelovao pod umjetničkim vodstvom maestra Nella Milottija, glazbenog pedagoga, najpoznatijeg istarskog kompozitora, autora velikog broja zbornih i orkestralnih djela. Početkom 2003. godine, ravnanje zborom prepušta se «mladim snagama», i umjetničkom vodstvu prof. Ines Kovačić Drndić.

Il coro misto Roženice porta il nome di un antico strumento e simboleggia l'unione di antico e moderno, tradizione e contemporaneità. Il coro fu istituito nel 1979 su iniziativa dell'allora Università popolare di Pisino e di un gruppo di cittadini amanti della musica corale.

Al momento sua istituzione avvenuta verso fine del 2002, il coro era diretto dal compositore istriano più famoso, il maestro Nello Milotti, pedagogo musicale, autore di un gran numero di opere per coro e orchestra. Agli inizi del 2003 il coro passa alle "giovani forze" e alla direzione artistica della prof. Ines Kovačić Drndić.

Nezaobilazan je sudionik svih važnijih događaja u Pazinu i širom Istre, susreta zborova Naš kanat je lip u Poreču. Ostvaruje zapažene nastupe u zemlji i inozemstvu a među njima su oni u HGZ Zagreb, HNK Zagreb te na gostovanjima u Češkoj, Austriji, Sloveniji, Mađarskoj, Njemačkoj, Italiji i BiH. Posebno se ponosi nastupima u suradnji sa folklornim društvom Pazin te sa Limenom glazbom Pazin.

Il coro partecipa a tutti gli eventi più importanti a Pisino e nell'Istria intera, all'incontro dei cori "Naš kanat je lip" (Il nostro canto è bello) a Parenzo. Ha partecipato con successo in Croazia e all'estero, come all'Istituto croato per la musica di Zagabria, al Teatro popolare croato di Zagabria, nella Repubblica Ceca, in Austria, Slovenia, Ungheria, Germania, Italia e Bosnia ed Erzegovina. è particolarmente orgoglioso delle esibizioni in collaborazione con la società folcloristica di Pisino e con la Banda di ottoni di Pisino.

2008. godine, na natjecanju hrvatskih zborova u Zagrebu, osvojio je brončanu plaketu. Na međunarodnom festivalu zborova u Rovinju 2014 Chorus Inside Croatia, zbor je osvojio zlatnu plaketu i prvu nagradu u kategoriji operne glazbe. (Aplauz).

Al concorso dei cori croati tenutosi a Zagabria nel 2008 ha vinto una targa di bronzo. Al festival internazionale dei cori a Rovigno Chorus Inside Croatia, ha vinto la targa d'oro e il primo premio nella categoria di musica operistica.

Zbor Roženice godišnje održi oko 25 koncerata a do sada bilježi više od 500 javnih nastupa. Zbor u svom repertoaru ima skladbe istarskih skladatelja s naglaskom na one temeljene na istarskoj ljestvici ali i skladbe hrvatskih i svjetskih skladatelja iz svih umjetničkih razdoblja kao i duhovne gospel te zabavne pjesme.

Nel corso dell'anno il coro Roženice tiene in media 25 concerti e finora si è esibito in più di 500 occasioni. Nel suo repertorio il coro interpreta i brani di compositori istriani, con particolare attenzione a quelli basati sulla scala istriana, ma anche brani di compositori croati e mondiali di tutti i periodi artistici, musica gospel e pop.

Krajem 2004. Godine Zbor izdaje svoj prvi CD pod nazivom "Tu pod okon Učke" koji rezimira dotadašnji rad zbora.

Verso la fine del 2004 il coro lancia il suo primo CD dal titolo „Tu pod okon Učke“ (Qui sotto l'occhio del Monte Maggiore) che offre uno sguardo sull'attività del coro fino ad allora.

Roženice će nam danas, pod ravnanjem Ines Kovačić Drandić, izvesti skladbe „Marš prve istarske brigade“ i „Bella ciao“, uz harmonikašku pratnju Miloša Pernića, poslušajmo ih.

Oggi le Roženice interpreteranno le composizioni „Marš prve istarske brigade“ e „Bella ciao“. Dirige Ines Kovačić Drandić

Pjevački zbor izvodi najavljene pjesme.

(Aplauz).

VODITELJICA :

Zahvaljujem mješovitom pjevačkom zboru Roženice na izvedbi i pozivam predsjednika Saveza antifašista Istarske županije, gospodina Tomislava Ravnića, da pozdravi uzvanike i obrati se prigodnim govorom.

Cedo la parola al presidente dell'unione dei combattenti antifasisti e degli antifasisti della Regione Istriana al signor Tomislav Ravnić. (Aplauz).

AD – 3 TOMISLAV RAVNIĆ, predsjednik Saveza antifašističkih boraca i antifašista Istarske županije – prigodni govor

TOMISLAV RAVNIĆ :

Drugarice i drugovi, dragi antifašistički borci!

Dame i gospodo, uvaženi i cijenjeni gosti i uzvanici!

Poštovani vijećnici Istarske županije!

Care compagne e compagni, graditi ospiti!

Gentili signori e signore!

Obilježavajući obljetnicu slavni Rujanskih događaja i 70-tu obljetnicu osnivanja 43. istarske divizije- divizije ponosa i slobode, ovdje u Pazinu kulturnom mjestu naše najslavnije novije povijesti, molimo Vas, da trenutkom sabranosti u pažnji posvetimo našim velikim žrtvama u njihovu čast i vječitu slavu, koji su otpor fašizmu za našu slobodu životom platili i borbi naših predaka kroz stoljeća, težnjom za nacionalnim i socijalnim oslobođenjem u zaštiti vlastitog identiteta.

U ime tih ideala koji nas nadahnjuje i čini ponosnim s osobitim zadovoljstvom sve Vas najsrdačnije pozdravljam u ime Saveza antifašista Istarske županije. Čestitam ovaj praznik visoke časti i slave, Dan Istarske županije i Dan sjećanja Republike Hrvatske.

Zahvaljujem svima koji vjerno baštine naše bogate antifašističke tradicije i njihove civilizacijske vrijednosti.

Posebno smo zahvalni Istarskoj županiji i njenim vijećnicima koji su ispravno i odgovorno procijenili da su rujanski događaji iz 1943. godine, događaji 20. stoljeća i svojom odlukom ovjekovječili njihovo značenje.

Našu pažnju posvećujemo i Hrvatskom saboru koji je 25. rujna proglasio Danom sjećanja Republike Hrvatske vrednujući najznačajniji poduhvat naše NOB-e, povratkom otetih, prodanih i ustupljenih dijelova Hrvatske Italiji a i Mađarskoj. Međutim, taj isti Sabor je prije više od osam godina donio Deklaraciju o antifašizmu što nas je obradovalo, a uz sva naša nastojanja da se ona provede u praksi nismo uspjeli, što im ne služi na čast.

Poštovani !

U Čabru je 29. kolovoza 1944. godine osnovana III. istarska brigada, a istog dana osnovana je i 43. istarska divizija u čiji sastav su ušle I. brigada „Vladimir Gortan“, II. i III. istarska brigada, tri partizanska odreda, Talijanski bataljon „Pino Budicin i brojne vojno pozadinske jedinice i ustanove.

Područje operativnog djelovanja 43. istarske divizije uz Istru, prostiralo se i van njenih granica u Hrvatskom i Slovenskom primorju, Gorskom kotaru, Pokuplju pa sve do Karlovca i Žumberka.

Osnivanju 43. istarske divizije prethodili su brojni značajni povijesni događaji:

28. kolovoza 1942. osnovana je ispod Risnjaka Prva istarska partizanska četa „Vladimir Gortan“, jezgro razvoja NOP-a i NOB-e. Kapitulacijom Italije, diljem Istre buknuo je sveopći plebiscitarni narodni ustanak. Ustaničke jedinice NOP-a oslobodile su cijelu Istru osim Pule i Vodnjana. Gotovo svi Istrani učestvuju u razoružavanju talijanskih garnizona i 16.000 pripadnika talijanske vojske., karabinijera, pitomaca, regruta i finance. Istrani su imali veliko razumijevanje prema talijanskim vojnicima pomažući im u odlasku njihovim domovima, čak su i ginuli spašavajući pitomce Scuole Crem iz Pule, ovdje pred Pazinom.

Prve žestoke bitke vode se protiv nadmoćnijeg njemačkog okupatora na: Tičanu, Sošićima, Labinštini, Lindarskom polju, Tinjanskoj i Supetarskoj dragi i Jadreškima.

25. rujna 1943. godine Istarski sabor u Pazinu – izabrani delegati iz svih krajeva Istre – potvrđuje odlukom NOO za Istru od 13. rujna o proglašenju sjedinjenja Istre s maticom Hrvatskom.

Osnivaju se brojni NOO, Operativni štab za Istru, Prva i Druga istarska brigada i Odred „Učka“.

Početak listopada 1943. njemački Wermacht angažira sve svojr raspoložive vojne i policijske snage sjevernog Jadrana, nemilosrdno se obrušava na Istru zastrašujućom osvetničkom „Romelovom ofenzivom“ da uništi i pokori ustaničku Istru. Bio je to najkrvaviji obračun u oslobodilačkom ratu Istre i po brutalnosti i životinjskim porivima, nezapamćen u povijesti. Samo u osam dana pogiba 2.500 Istrana, boraca, mnogo djece, žena, nemoćnih staraca i više tisuća odvode u koncentracione logore smrti, pale sela i naselja i gospodarske objekte. Posljedice su stravične, ali otpor Istrana nije slomljen, već suprotno progresivno raste.

Priliv boraca za NOV bio je tako velik da je već u veljači 1944. više od 4.100 boraca upućeno u jedinice NOV van Istre, najviše u Gorski kotar.

Kakvu su brigu zadali borci Istre nacifašističkom okupatoru vidljivo je iz zapovjedi br. 9 zapovjednika zone Jadranskog primorja njemačkog generala Kiblera od 24.02.1944. nastale temeljem Hitlerove „upute za borbu protiv bandita na istoku“ u kojoj analizira dosadašnje borbe sa partizanskim jedinicama u Istri. Među ostalog priznanje, da je Wermacht samo u vremenu od 1.01 do 15.02. 1944. (za 45 dana) izgubio 503 vojnika i tri zapovjednika i navodi da je registriano:

181 napad na Wermacht

25 napada na željezničke pruge

22 napada eksplozivom na cestovne i željezničke mostove

25 sabotaza u telefonsko-telegrafskim linijama

68 uništenih ili ozbiljno oštećenih vozila itd.

I zaključuje: „ Uhićeni banditi moraju biti obješeni ili strijeljani, kao i oni koji podupiru bande...“

U takvim su se okolnostima borili naši hrabri borci zajedno s ostalim borcima diljem domovine, a nerijetko i van njenih granica.

43. istarska divizija a u jednakoj mjeri svih 30.000 boraca Istre, bili su garanti da će se Pazinske odluke o sjedinjenju Istre s domovinom u praksi provesti.

Stoga proslavom i evociranjem sjećanja na 43. istarsku diviziju, doživljavamo kao jedinstvenu proslavu svih antifašističkih boraca Istre, neovisno od toga u kojim su se jedinicama NOV borili – 13. primorsko-goranskoj diviziji, jedinicama Karlovačkog i Ličkog područja, Prekomorskim brigadama, Pomorskog obalnog sektora i drugima, kao i svim aktivistima NOP-a i NOB-e Istre.

Na tlu Istre pružen je i prvi oružani otpor nadirajućem fašizmu u Evropi, jer se Istrani prije svega radnik i seljak bio on Hrvat, Slovenac ili Talijan nije mirio s fašističkim represivnim nasiljem. Sjetimo se radničkih štrajkova u Puli, Labinske republike, Proštinske bune, akcije Gortanovaca i drugih revolucionarnih aktivnosti otpora. I upravo u našoj zajedničkoj antifašističkoj borbi Titovom politikom, stvorena je povijesna prekretnica (Aplauz) čija je srž kod nas u Istri u bratskoj convivenzi i antifašističkoj fratelanci, čijom odlučnom voljom su otklonjene tragične višestoljetne međusobne traume i smirene povijesne strasti na Jadranu.

Uz nacionalno oslobođenje *Istra* je istovremeno socijalno, ekonomski oslobođena najprije i osobito desetine tisuća kolonatskih obitelji, ne samo od fašizma, već i od ostataka feudalno kolonijalnih odnosa, uspostavom sustava visokog standarda socijalne pravednosti.

Upravo radi toga, da bi sačuvali naše specifičnosti, našu tradiciju, naš identitet nužno je da Istra bude samostalna regija sa svim pravima i ovlaštenjima kao i ostale hrvatske regije. (Aplauz). Tim više smatramo svojim pravom, da u sastavu vlastite domovine za koju smo se svojom voljom i velikom žrtvom opredijelili imamo apsolutno pravo upravljati sa svojom sudbinom bez diskriminacije, što nam je pod tuđinskim zavojevačima bilo uskraćeno.

Nedavno na jednom skupu naših akademika se moglo čuti da su granice među državama utvrđivale velike sile za zelenim stolom.

Uz dužno poštovanje prema akademiku Rudolfu treba ukazati da neke činjenice opovrgavaju takve tvrdnje, iako su one gledajući s općeg svjetskog nivoa točne.

U slučaju Istre (i Slovenskog primorja) međutim stvari stoje ipak drugačije. Istra je primjer gdje je granice utvrdio njen narod kroz učešće u NOB-i, u teškim i krvavim bitkama kojim su Istrani platili sa 17.000 žrtava i plebiscitarnom odlučnošću volje naroda.

Jasno je, da su Istrani tu borbu mogli uspješno okončati samo u zajednici sa partizanskim pokretom u Hrvatskoj i Jugoslaviji i uz vodstvo Josipa Broza Tita, (Aplauz) koji se osobno suprotstavio volji velikih sila, donosio odluke vezane uz Istru, Rijeku, Zadar i Slovensko primorje znajući da ima plebiscitarnu podršku naroda.

Kada se u Caserti 1944. sastao sa Vinstonom Čerčilom, Tito nije prihvatio namjeru, da se zapadni saveznici iskrcaju na istočnu obalu Jadrana i uspostave front preko Istre prema Beču i Budimpešti ispravno ocjenjujući da bi time bili ugroženi naši interesi. Takva strategija omogućila je, da naša armija oslobodi Trst već 1. svibnja i prostor do Soče. Pošto to savezničkim armijama nije odgovaralo, 5. svibnja 1945. je načelnik Štaba savezničke vrhovne komande u Italiji general Morgan otputovao u Beograd sa zahtjevom da se povuku jugoslavenske jedinice iz Istre i Slovenskog primorja, što je Tito odlučno odbio.

Velike sile su bile prinuđene prihvatiti takvo stanje za zelenim stolom i zato što se Međunarodna komisija Pariške mirovne konferencije, prilikom posjete Istri, uvjerala o svemu tome na svakom svom koraku i morala sve te faktore i volju naroda priznati.

Polazeći od povijesne stvarnosti, da je bitka protiv nacističkog okupatora i domaćih kvislinga, bila borba za slobodu i opstanak hrvatskog naroda kada su stvorene osnovne pretpostavke današnjoj suverenoj hrvatskoj državi, a slijedom razvitka ZAVNOH-a i ustrojstvom Federalne Republike Hrvatske svrstalo Hrvatsku na strani pobjednika u Drugom svjetskom ratu, čistog obraza.

Sve to ministar Varga, aktualni ministar zdravstva, očito ne zna, zato zaslužuje čistu školsku jedinicu iz povijesti u vrednovanju najvećih svjetskih povijesnih ličnosti. (Aplauz).

Borci Domovinskog rata branili su našu domovinu i njen puni suverenitet u granicama uspostavljenih u NOB-i.

Cijenjeni uzvanici!

Svjedočimo više od dva desetljeća, da se sustavno, smišljeno i organizirano blati NOB-e i antifašistički borci koji su u njoj učestvovali.

Radikalna desnica u našem društvu emitira destruktivnu energiju i moralnu nesnošljivost, širi mržnju i razarajući tim takvo jedinstvo nacije. Ispravno je primijetila i gospođa Kolinda Kitarović, da: „...smo danas podijeljeni više nego ikada..“. Kakve li ironije, jer se upravo njeni glavni pokrovitelji služe i razmeću tom radikalnom retorikom.

Moraju nas zabrinuti pojave koje makar sporadično reinkarniraju ekstremnu ideologiju i praksu, njihove ideje i laži s ciljem brisanja povijesnih događanja koji markiraju počinjena zla u ratu i njihovu odgovornost za milijone žrtava.

Koliko je poučna i danas aktualna izjava američkog generala Eisenhowera, komandanta Zapadnog savezničkog fronta, kasnije predsjednika SAD u dva mandata, prilikom posjete davne 1945. godine nacističkom logoru smrti, kada je rekao: „ Ima gadova koji će jednog dana reći da se sve to nije desilo i dogodilo“. Ima ih dosta i danas u Hrvatskoj, gospodine generale!

Ratni zločini nepresušne su teme jednostranim pristupom ratnim događajima s namjerom da se u javno mnijenje usadi posve lažna slika o sukobljenim stranama u Drugom svjetskom ratu, izvrstavanjem ili prešućivanjem povijesnih istina i Orvelovsko stvaranje poželjne prošlosti i rehabilitaciji duha NDH-zije i demoniziranja svega partizanskog.

Sa stanovišta religije zločin je uvijek zločin, ali sa stanovišta povijesti, etike, pravde i morala radi se o bitno različitim zločinima sukobljenih strana u ratu. Na našoj strani je pravda i legitimitet, na drugoj strani agresija, represija i bezakonje. Nivelacijom i relativizacijom zločina se ne možemo složiti. Žrtve su žrtve, ali nisu sve žrtve rata iste, niti rata, a niti su sve žrtve nevine.

Zamjenom teza nametnuli su nam lažnu dilemu koja se u dnevnoj politici nerijetko čuje o sukobu ustaša i partizana. Taj sukob na toj relaciji ne postoji. Već je postojao sukob fašističkog okupatora i partizana, a ustaše su bile sluge fašizma. (Aplauz).

Pobjedom nad fašizmom likvidirani su fašistički režimi koji su izazvali Drugi svjetski rat, ali fašizam nažalost nije nestao s povijesne scene, već se javlja u rafiniranim, a negdje i otvorenim oblicima.

Kako primjećuje Međunarodni opservatorij za praćenje i analizu neofašizma, moderni se fašizam kao i njihove inačice, nacizam, ustaštvo, četništvo i ostale nacionalne varijante, sada javljaju u kriptičkom obliku zakamuflirani iza genetskog antikomunizma kojeg poistovjećuju sa antifašizmom što nam vrlo jeftino žele prodati. Mi se s tom gospodom godinama susrećemo i nosimo protiv svoje volje, na njihove provokacije.

Ne bi smjeli kao ljudi biti opterećeni prošlošću. Nije dobro kada se izvlače iz povijesti i objašnjavaju različitosti posebno među etničkim skupinama i zajednicama, a zapostavljaju njihove sličnosti i stvaralačke mogućnosti. Treba više isticati ono što nas povezuje i spaja civilizacijska je to nužnost vremena i humana potreba civilizacije. (Aplauz).

Jedan od veoma bitnih ciljeva i obaveza ljudske civilizacije je, skinuti lance zarobljeništa kamatarskog svjetskog bankarskog sustava. Danas pohlepni kapital diktira tempo, koji sve više producira socijalnu nepravdu, uništava samu bit demokracije, stvarajući apsolutističku političku moć manjeg broja privilegiranih pojedinaca. Tokove novca treba uravnotežiti i usmjeriti potrebama širokog sloja radno zaslužnog stanovništva.

To se može postići ako smo jedinstveni, odlučni i hrabri

Zahvaljujem na pažnji i strpljenju!

(Aplauz).

VODITELJICA :

Zahvaljujem gospodinu Tomislavu Ravniću i pozivam predsjednika Skupštine Primorsko-goranske županije, gospodina Erika Fabijanića, da pozdravi uzvanike i obrati se prigodnim govorom.

Invito ili presidente della'Assemblea della regione Litoraneo-montan Erik Fabijanić a salutare i presenti.

Izvolite. (Aplauz).

AD – 4 ERIK FABIJANIĆ, predsjednik Skupštine Primorsko – goranske županije – prigodni govor i uručivanje priznanja Valteru Drandiću, predsjedniku Skupštine Istarske županije

ERIK FABIJANIĆ :

Drugoi antifašisti zdravo ! (Aplauz).

Caro emerito presidente della Republica, dragi župane, caro presidente del Consiglio regionale e consiglieri tutti, dragi гости i uzvanici, izuzetna mi je čast što mogu svojim prisustvom posvjedočiti jednom datumu koji je obilježio i povijest Primorsko-goranske županije, i o čemu svjedoče i brojni moji sugrađani prisutni na ovom skupu.

Isto tako treba reći da naše županije vrlo tijesno surađuju i isto tako, a i vidjelo se i po recentnim referendumima da smo i svjetonazorski vrlo bliski, a i o antifašizmu nemamo administrativnih granica,

Per questo invito ili mio caro stimato colega Valter Drandić a prendere un nostro modesto presente il simbolo, il segno, della nostra amicizia e futura collaborazione.

Zahvaljujem. (Aplauz).

Jedna monografija, sadržaj je Primorsko-goranska županija iz zraka zato da biste vidjeli da je naša županija lepa, a da se vi ne uobrazite. (Aplauz).

VODITELJICA :

Zahvaljujem gospodinu Fabijaniću i gospodinu Valteru Drandiću.

Pozivam predsjednika Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske, gospodina Franju Habulina da pozdravi uzvanike i obrati se prigodnim govorom te da uruči Povelju Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske za doprinos afirmaciji narodnooslobodilačke borbe i antifašističkih principa, te za jačanja ljudskih prava i demokracije Županu Istarske županije, gospodinu Valteru Flegu.

Invito il presidente dell'Unione dei combattenti antifasisti e degli antifasisti della Republica di Croazia il signor Franjo Habulin a salutare i presenti e accomperire l'onorificenza dell'Unione dei combattenti antifasisti e degli antifasisti della Republica di Croazia per l'afermazione della lotta popolare e liberazione dei principi antifasisti e per l'aforzamento dei diritti umani dela democrazia al presidnete della regine Istriana al signor Valter Flego. (Aplauz).

AD – 5 FRANJO HABULIN, predsjednik Saveza antifašističkih borca i antifašista Republike Hrvatske - prigodni govor i uručivanje Povelje Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske Valteru Flegu, Županu Istarske županije

FRANJO HABULIN:

Dragi domaćini, današnji slavljenici, cijenjeni visoki gosti i uzvanici, drugarice i drugovi.

Zadovoljstvo mi je što vas mogu pozdraviti u ime delegacije Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske i u svoje osobno ime na današnjoj svečanosti posvećenju Danu Istarske županije, 70-toj obljetnici osnivanja 43. istarske divizije i 71. godišnjice Pazinskih odluka.

S posebnim zadovoljstvom pozdravljam partizanke i partizane, preživjele borce pripadnike 43. istarske divizije. (Aplauz).

Poznato je da je Istra bila stoljećima pod tuđinskom vlašću i da je ostala nepokorena. Usprkos stoljetnoj okupaciji narod Istre sačuvao je kulturni identitet, jer je

imao snažan i odlučan osjećaj pripadnosti i privrženosti hrvatskom korpusu. Slobodarske težnje i revolucionarni duh istarskog naroda sežu u vrijeme Labinske republike i Proštinske bune. U predvečerje II svjetskog rata Istra se pripremala za organizaciju oslobodilačkog pokreta. I tada je učinila ispravnu i jedino moguću stvar. Narod Istre odazvao se pozivu Komunističke partije Jugoslavije i druga Josipa Broza Tita (Aplauz) na oružani ustanak protiv nacifašističkog okupatora i domaćih izdajnika, kvišlinga svih boja.

Snažan poticaj jačanju narodnooslobodilačkog pokreta bila je pojava prve oružane formacije u Istri Prve partizanske čete osnovane u kolovozu 1942. godine iznad sela Sokoli u Općini Čabar.

Poslije kapitulacije Italije 9.rujna.1943. godine buknuo je i rasplamsao općenarodni ustanak na Istarskom poluotoku. Formiranje 43. istarske divizije rezultat je kontinuiranog jačanja narodnooslobodilačkog pokreta. Operativno područje 43. divizije osim Istre protezao se na Gorsko kotar, Hrvatsko primorje, Pokuplje do Karlovca i Žumberka. Divizija je dala izuzetan doprinos u završnim operacijama do konačne pobjede i oslobođenja.

13. rujna 1943. godine Okružni narodnooslobodilački odbor za Istru donio je povijesnu odluku o sjedinjenju Istre s Hrvatskom u novoj Jugoslaviji. Predstavnici Istre Hrvati, Talijani na prvom Istarskom saboru održanom ovdje u Pazinu na današnji dan 25. rujna 1943. godine pozdravili su povijesni čin odcjepljenja Istre od Italije i pripojenje matici Hrvatskoj. Između ostalog Istarski sabor donio je zaključak da će talijanska narodnost u Istri uživati sva svoja nacionalna prava, slobodu, jezik, školu, štampe i kulturni razvitak. Takav odnos prema nacionalnim manjinama u Istri postoji i danas. Dvojezičnost je vrijednost i tekovina zajedničke borbe protiv nacističkog okupatora do konačne pobjede i slobode, ali i izraz njegovanja najviših demokratskih vrijednosti.

Republika Hrvatska je danas samostalna, slobodna, jedinstvena država na čitavom svom teritoriju. Bilo bi normalno da je i jedinstven odnos prema nacionalnim manjinama na čitavom teritoriju Republike Hrvatske od Dubrovnika preko Zagreba do Vukovara. (Aplauz).

Drugarice i drugovi, svi ovi događaji iz vremena narodnooslobodilačke borbe koje danas slavimo su od izuzetne važnosti za Istru, istarski narod. Stoga vam čestitan Dan vaše Istarske županije, čestitam vam 70-tu obljetnicu osnivanja 43. istarske divizije i čestitam vam 71, obljetnicu donošenja Pazinskih odluka na Prvom istarskom saboru.

Hvala vam lijepa. (Aplauz).

A sada moram reći da imam još jedan ugodan zadatak, a to je uručenje Povelje.

Savez antifašističkih boraca i antifašista dodjeljuje Povelju kao najviše priznanje Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske zaslužnim pojedincima, organizacijama i udrugama. Predsjedništvo Saveza Republike Hrvatske je donijelo odluku da se u čast Dana Istarske županije, u čast današnje svečanosti i obljetnica koje danas obilježavamo ova Povelja dodjeli gospodinu Valteru Flegi, Županu Istarske županije.

Ova Povelja dodjeljuje se za izvanredne zasluge u razvijanju i unapređivanju antifašizma u Republici Hrvatskoj. Stoga pozivam gospodina Valtera Flegu, Župana Istarske županije, da mi se pridruži ovdje i da primi priznanje Saveza Republike Hrvatske. (Aplauz).

VALTER FLEGO prima Povelju i zahvaljuje na dodijeljenom mu priznanju.

VODITELJICA :

Zahvaljujem gospodinu Habulinu.

Čestitam gospodinu Flegu.

Pozivam počasnog građanina Istarske županije, počasnog predsjednika Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske, gospodina Stjepana Mesića, Predsjednika Republike Hrvatske po prestanku dužnost, da se obrati prigodnim govorom. (Aplauz).

**AD – 6 STJEPAN MESIĆ, predsjednik RH (od 2000-2010) i počasni
građanin Istarske županije - prigodni govor**

STJEPAN MESIĆ :

Poštovani čelnici Istarske županije, uvaženi gosti i sudionici, cijenjeni antifašisti, borci i antifašisti, drugarice i drugovi.

Drago mi je što imam prilike biti danas ovdje s vama prigodom obilježavanja Dana Istarske županije i 70-te obljetnice formiranja 43.istarske divizije, posve točno nazvane divizijom slobode i sjedinjenja. A posebno mi je drago što činjenica da se Dan županije proslavlja zajedno s godišnjicom osnivanja jedne od proslavljenih jedinica NOB-a govori i svjedoči kako u Istri nema nikakvih dilema oko toga trebali slaviti antifašizam i antifašističke borce. Ovdje u Istri antifašizam, oni koji su se u njegovo ime borili, kao i oni koji su pali kao žrtve fašizma, imaju dostojno mjesto. Dobro je što je to tako i neka tko i ostane, jer samo takav odnos odgovara povijesnoj istini i svjedoči o zrelosti današnjih pokoljenja. Nažalost, takav odnos nije prisutan posvuda u Hrvatskoj.

Vi pratite i medije, pratite i zbivanja, imate sada ovih rovokopača koji misle da mogu kopajući (Aplauz) po Hrvatskoj promijeniti povijesni slijed. U povijesti se dogodilo samo ono što se dogodilo i nikakvi rovokopači to ne mogu promijeniti. (Aplauz).

Naime, poznato je, ne treba završiti fakultet povijesti, poznato je da su se čelnici država koje su nakon rata bile pobjednici, da su se njihovi čelnici, dakle, Staljin, Čerčil i Ruzvelt, dogovorili da sve što je stvoreno voljom okupatora mora nestati i da se vraćaju države u svome sadržaju i svom okviru. Drugim riječima nestaje Rupnikova Slovenija, nestaje Pavelićeva Hrvatska, NDH-a, nestaje Nedićeva Srbija, nestaje Mandakuo u Manduriji. Dakle, sve to nestaje i vraća se ono što je bilo prije rata. Mi bismo ovdje, dakle, dobili ono što je bilo prije rata, Kraljevinu Jugoslaviju na čelu sa Petrom II Karađorđevićem, a vratio bi se i vojni ministar Draža Mihajlović. Ali to se nije dogodilo upravo zato što jer kod nas u narodnooslobodilačkoj borbi u kojoj su sudjelovali uz Srbe i Hrvate i svi drugi, mnogi zaboravljaju i Čehoslovačku brigadu Jan Žiška i mađarsku jedinicu Šandor Petefi, zaboravljaju jedinicu koja je imala ime Giuseppe Garibaldi, zaboravljaju njemačku jedinicu Erštelman.. Dakle, sve je to, ta imena, govore da su u našoj narodnooslobodilačkoj borbi sudjelovali i nacionalne manjine i narodi Hrvatske, prije svega, Hrvati i Srbi. Ali, to se često zaboravlja. Ljubav u NOB-eu je stvorena nova struktura. AVNOJ je proglasio novu strukturu u Jugoslaviji. Dakle odložio je povratak kralja Petra, ali na izborima poslije rata stvoren je Jugoslavija sa svojim federalni jedinicama. Ustavom iz 1974. godine stvorene su, dakle, države i na temelju Ustava iz 1974. godine mi smo dobili svoju samostalnost, ali mnogi to nažalost zaboravljaju. Imate i onih koji sada traže lustraciju. Ja vjerujem da mnogi koji to ponavljaju nemaju pojma o čemu se radi. Pa mi smo lustraciju završili od 1941. do 1945. godine. Mi smo lustraciju završili 1948. godine. Mi smo dokončali lustraciju 1965. godine. Da ne nabrajam što ti datumi sve znače. Ali nažalost za one koji žele iskriviti povijest oni jednostavno o tome ne vode računa. A posebno me zabrinjava što ne vidim kod nekih političara, i to ne samo oporbenih, odnosno što profašistički ispadi postaju uglavnom bez odgovarajuće reakcije. Oni koji dižu ruku na pozdrav Za dom spremni, koji veličaju ustaštvo i žele antifašističke borce pretvoriti u zločince, takve bi trebali učiti upravo ovdje iz istarskog primjera.

Istrani su dobro prije početka II svjetskog rata, kao što smo uli, pokazali da znaju kako se suprotstaviti fašizmu i zatiranju njihovog nacionalnog identiteta. To su potvrdili u samome ratu koji je dobrim dijelom zahvaljujući i njihovoj borbi završio pripajanjem Istre matici domovini Hrvatskoj. Ali čuo sam na televiziji, nećete vjerovati, jedan dan, jedno zbilja spiker kaže kako je NDH-a donijela odluku da se Istra pripoji Hrvatskoj.(Smiješak). Možete zamisliti takve besmislice i da to čujete na televiziji. Donijeli su oduke, ali što je ta njihova odluka značila. Nikakve veze nakon što su sve prodali i to prodali a da ih nitko nije ovlastio za prodaju.

A u Domovinskom ratu Istrani su znali što im je činiti i zašto se treba ustvari boriti, pri čemu je iznimno važno napomenuti kako se uz branitelje iz Istre ne vežu nikakvi zločini, niti sumnje za počinjene zločine. Dakle, Istrani su pokazali kako se može časno raniti svoja domovina. (Aplauz). I to treba znati i to treba i naglašavati.

Istarska županija dijeli danas, naravno, sudbinu Hrvatske pogođene krizom što traje već godinama. No, kako je ova Županija umnogome ipak drukčija od ostalih, možda bi bilo

dobro da odavde dođu i neke inicijative za rješavanje naših ukupne krize, jer ovako kako se do sada radilo očito dalje ne može. Drugim riječima upotrijebimo napokon vlastitu pamet, jer nam europska pamet ovdje neće biti od velike koristi, kao što uostalom nije od koristi ni Europi kao što smo ovdje čuli nešto i o neoliberalnom kapitalizmu koji je došao do svog vrhunca i sada je postao kontraproduktivan. Mi moramo tražiti rješenje. Kriza se ne može rješavati stalnim smanjivanjem potrošnje, jer ono što neminovno vodi smanjivanju kupovne moći, što se odražava na proizvodnju, odnosno vodi i dalje povećanju broja nezaposlenih. Tako dugo dok tu jednostavnu istinu ne shvatimo, bez obzira na to što nam se sa strane suflira i nešto drugo, tako dugo oporavka sigurno neće biti. Pa vidite jedan primjer koji nije tako loš, možda je krivo interpretiran kada se reklo da bi Hrvatska velikim investitorima koji ulažu u Hrvatsku mogla ponuditi i hrvatsko državljanstvo i odmah ste vidjeli kritike, jer što se tiče hrvatskog državljanstva, pa svaki kriminalac u svijetu koji malo drži do sebe već ima hrvatski pasoš. (Aplauz). Tako da ne trebamo baš tu previše biti zabrinuti, ali ono što možemo napraviti, što nam nikako Europa neće prigovoriti, a to je stalni boravak. Ako netko ulaže velike novce u Hrvatsku pa dajmo mu stalni boravak. Kako će on izgraditi tu, ne znam, objekt od 5, 10 milijuna i ne znam koliko €, a da svaki puta mora tražiti vizu da bi došao u Hrvatsku, pa dajmo mu stalni boravak. A zato imamo policiju ako napravi kazneno djelo da za to i dogovara. Dakle, tu jednu notornu formulu naša ministarstva još nisu riješili. Kada to kažeš Ministarstvu vanjskih poslova onda kaže ali za to je nadležno Ministarstvo unutrašnjih poslova, kada kažeš Ministarstvu unutrašnjih poslova onda ovaj kaže opet kaže mi za to nismo nadležni. A to treba samo napraviti jednu intervenciju u zakonski tekst i omogućiti da se može malo fleksibilnije dodjeljivati upravo ta mogućnost da čovjek dobije stalni boravak.

I da vas dalje ne zamaran i da dalje ne duljim, ja vama građanima Istre, danas Istarske županije, želim čestitati i na svemu onome što ste učinili, jer svaki uspjeh ovdje u Istri, uspjeh je i Hrvatske.

Antifašističkim borcima i antifašistima, kao i svim Istranima, čestitam im veliki jubilej i 70-tu godišnjicu osnivanja 43. istarske divizije narodnooslobodilačke vojske i čestitam im na njihovom odnosu prema antifašizmu i prema prošlosti, a braniteljima čestitam, jer su obranili ono što su borci NOB-ea stvorili, jer samo to su oni obranili. (Aplauz). Nismo mi u ovome ratu branili nekakvu imaginarnu Hrvatske, nego upravo Hrvatsku koju su stvorili borci narodnooslobodilačkog rata. (Aplauz).

Ovdje imamo i prijatelja iz Slovenije i on kaže impresioniran je sa ovim vašim skupom, a ja mu se pridružujem i ja sam impresioniran.

Živjeli ! (Aplauz).

VODITELJICA:

Zahvaljujem gospodinu Stjepanu Mesiću na govoru i najavljujem još jednom danas naš zbor Roženice sa izvedbom kompozicije «Nije ga ča je Pazin» a capella i «Zemljo moje sriće», Nella Milottia koji će izvesti uz klavirsku pratnju Kristne Puh Leko.

Alora ascoltiamo il coro Roženice che interpreterano le composizione «Nije ga ča je Pazin» e «Zemljo moje sriće» di Nello Milotti con aconpagnamento al pianoforte di Kristina Puh Leko, (Aplauz).

Zbor izvodi dvije spomenute pjesme.

Zahvaljujemo Roženicama na prekrasnim interpretacijama.

A sada pozivam izaslanika Predsjednika Vlade Republike Hrvatske ministra uprave gospodina Arsen Bauka da pozdravi uzvanike i obrati se prigodnim govorom.

Invito il rraspresentate del Governo della Republica di Croazia il ministro all'aministrazione publica Arsen Bauk a prendere la parola

**AD – 7 ARSEN BAUK, izaslanik predsjednika Vlade Republike
Hrvatske ministar uprave Republike Hrvatske – prigodni govor**

ARSEN BAUK :

Poštovane dame i gospodo, signore se signori, drugarice i drugovi,
Dopustite mi (Aplauz) da iskoristim ovu priliku i da građankama i građanima Republike Hrvatske čestitam Spomen dan, dan odluke o sjedinjenju Istre, Rijeke, Zadar i otoka s maticom zemljom. Hrvatskom. (Aplauz).

A čestitam i građankama i građanima Istarske županije Dan Istarske županije 25 rujana. (Aplauz).

Kada sam slušao predsjednika Županijske skupštine Istarske županije na početku ovog našeg skupa kako je govorio po domaću ili kako mi dole rekli po domoću, onda sam se sjetio kada sam išao u osnovnu školu nagrada za najbolji literarni rad na čakavici, jer sam iz tog djela Hrvatske, bila je odlazak u Žminj. Dakle, od malih nogu su nas učili ako budete najbolji doći ćete u Istru. (Sa smijehom- Aplauz). Kako sam ja bio nešto bolji u brojevima nego sa jezikom onda sam se morao početi baviti politikom da bih došao u Istru, ali nema veze. (Aplauz).

Želim jasno i nedvosmisleno reći kada bi oni koji u Hrvatskoj govore da imamo previše županija o tome govore, onda sam siguran da ne misle da je Istarska županija jedna od tih koja je previše. (Aplauz). I ako Hrvatska bude imala 21, 20, 19, sada spuštajte dolje do bilo kojeg broja, pet ili šest jedinica regionalne samouprave Istra će biti jedna od njih, tako da nema nikakve potrebe dodatno naglašavati (Aplauz). Prema tome sada nađite neku drugu temu za mobilizaciju. Ova vaša više nije aktualna.

Što se tiče vrijednosti koje njegujemo u Hrvatskoj i u Istri ja ću reći ovako. Istra je u Zajednici Europskih regija ušla dosta godina prije nego što je Hrvatska ušla u Europsku uniju. BDP-e u Istri je nešto veći nego prosječni, nego što je u Hrvatskoj i ostatak Hrvatske želimo doći na tu razinu. Mnoge vrijednosti koje se njeguju u Istri nešto više nego u ostatku Hrvatske također će ostatak Hrvatske kako vrijeme bude odmicalo doći na razinu. Uostalom i u ovoj županiji je bio okušaj da se skine dvojezična ploča sa zgrade Skupštine Istarske županije i to je radila država tada. Kao što vidite ploča je tamo, a sad pokušavamo da tu razinu poštivanja manjinskih prava realiziramo i u nekim drugim dijelovima Hrvatske. Ne mislim pri tom samo na Vukovar. (Aplauz).

Što se tiče odnosa prema drugim manjinama imali smo prošle godine jedan referendum koji se indirektno na to odnosio. Osobno bih volio da je rezultat u Hrvatskoj bio onakav kakav je bio u Istarskoj županiji. Nije, ali biti će. I kako vrijeme bude odmicalo, ostatak Hrvatske će sve više njegovati istarske vrijednosti, a vi onda nađite neke druge vrijednosti da budete uzor ponovo da idemo naprijed. (Aplauz).

Hrvatska je, kao što je netko od govornika rekao, šest godina već u krizi, u recesiji i ja bih rekao da se njoj ne nazire kraj, ali da će biti i dalje, kažem, biti će. Međutim, na nama je da napravimo sve što možemo da nam bude bolje ili da nam bude dobro, a na građanima je da to ocjenjuju.

Što se tiče decentralizacije Istarska županija je dobar primjer da je kao ni jedna druga u Hrvatskoj ovlasti županije prenijela određenim gradovima i općinama i vjerujem da kako bude vrijeme odmicalo da će se i ovlasti države prenositi na županije, na gradove i na općine.

Što se tiče drugih aktualnih tema u Hrvatskoj prisutan je pokušaj određenih revizionističkih nastojanja u našoj bližoj ili daljoj povijesti. U Istarskoj županiji ili na ovome skupu čuli smo i rečenice na hrvatskom, na talijanskom i na slovenskom, pa ću ja onda bi opisao svoj stav prema onima koji žele revidirati povijest i odnos prema antifašističkoj borbi reći i jedan izraz na Španjolskom, a njega si dobro znate što začini on paseran!.

Zahvaljujem. (Aplauz).

VODITELJICA :

Zahvaljujemo gospodinu Arsenu Bauku.

Poštovani, dozvolite mi da u ovoj svečanoj prigodi pročitam i pismo zastupnika Republike Hrvatske u Europskom parlamentu gospodina Ivana Jakovčića. (Aplauz).

AD – 8 Pismo zastupnika RH u Europskom parlamentu Ivana Jakovčića

IVAN JAKOVČIĆ :

«Poštovane vijećnice i vijećnici Istarske županije, poštovani Župane, poštovani predsjedniče Skupštine.

Dozvolite mi da se ovim putem ispričam što zbog obaveza u Europskom parlamentu pri put nisam u mogućnosti prisustvovati svečanoj sjenici povodom 25. rujna Dana Istarske s županije.

Želim svima koji prisustvuju svečanosti čestitati Dan Istarske županije. Iako izražavam žaljenje što sam spriječen u zajedničkom obilježavanju našeg Dana sretan sam što u Europskom parlamentu i u europskim institucijama u Bruxellesu imam čast zastupati istarske interese i predstavljate građane Istarske županije. Moj sadašnji rad doživljam kao nastavak brojnih inicijativa koje smo zajedno započeli u Istri, a od kojih su neke prepoznate i na Europskoj razini.

Stjecajem okolnosti upravo jučer sam kao član Odbora Europskog parlamenta za regionalni razvoj imenovan za izjavitelja Strategije Europske unije za Jadransku i Jonsku regiju.

Zahvaljujem vam se na dosadašnjoj suradnji i ostvarenim rezultatima, želim puno uspjeha i čestitam Dan Istarske županije». (Aplauz).

VODITELJICA :

A sada vas sve pozivam da pogledate i poslušate video poruku Predsjednika Republike Hrvatske, profesora dr. Ive Josipovića.

Invito tutti i presenti a guardare il video messaggio del Presidente della Repubblica di Croazia Ivo Josipović.(Aplauz).

AD – 9 Video poruka Predsjednika Republike Hrvatske prof.dr.sc. Ivo Josipović

Prof. dr. IVO JOSIPOVIĆ :

«Srdačno pozdravljam sve sudionike ove svečane akademije i čestitam Dan Istarske županije. 25. rujna veliki je dan za sve nacionalne i državne povijesti, veliki dan za Istru. To je dan kada su prije 71 godinu donesene Pazinske odluke. Tim odlukama Istra je priključena matičnoj zemlji Hrvatskoj. Ove godine se taj Spomen dan obilježava u ožrađu obilježavanja 70-te obljetnice od osnutka 43. istarske divizije - divizije slobode i sjedinjenja, kako su je nazivali istarski domoljubi. Sve nazočne pripadnike slavne divizije, kao i sve nazočne sudionike antifašističke borbe najsrdačnije pozdravljam.

U povijesti antifašizma Istrijani imaju posebne zasluge, jer je u Istri već početkom 20-tih godina nastao autentični antifašistički pokret. U njemu su sudjelovali brojni domoljubi kako Hrvati tako i brojni Talijani, koji nisu prihvaćali fašističku okupaciju te pripadnici drugih manjina. Taj slobodarski duh došao je do izražaja u ratnim godinama sve do konačnog oslobođenja Istre i Hrvatske. U tome je 43. istarska divizija dala ogroman doprinos.

Čistom slobodarskom sviješću Istrijani su se uključili u obranu tijekom Domovinskog rata, iako Istra tada nije bila neposredno izložena velikosrpskoj agresiji.

Dragi Istrijani to je baština s kojom se Hrvatska ponosi, to je temelj na kojemu i danas gradite suživot i razvijate multikulturalnost, jednako poštujući, čuvajući bogatu hrvatsku povijesnu kulturnu baštinu, ali i kulturno naslijeđe istarskog prostora. To govori o vašoj otvorenosti i toleranciji.

Zahvaljujući tome, kao i vašoj poslovničkoj marljivosti, Istra je danas jedna od najpoželjnijih mjesta za život u Hrvatskoj, ali i u Europi.

Dragi Istrijani, uvjeren sam da ćete i dalje ići tim putem. I zato vam svima još jednom srdačno čestitam Dan županije i jubilej osnutka 43. istarske divizije». (Aplauz).

VODITELJICA :

Nažalost, Predsjednik Republike Hrvatske, gospodin Ivo Josipović nije mogao biti danas s nama na svečanosti, pa mu možemo zahvaliti još jednim toplim pljeskom. (Aplauz)

Purtroppo il presidente della Repubblica di Croazia Ivo Josipović non può essere presente alla nostra festa. V'invito comunque a ringraziarlo per questo video-messaggio con un grande applauso! (Aplauz).

**AD - 10 Odluka o dodjeli Grba Istarske županije 43. istarskoj diviziji
povodom 70-te obljetnice osnutka 43. Istarske divizije –
divizije slobode i sjedinjenja**

Skupština Istarske županije na sjednici održanoj dana 11. rujna 2014. godine, donijela je **ODLUKU o dodjeli Grba Istarske županije 43. Istarskoj diviziji** povodom 70-te obljetnice osnutka 43. Istarske divizije – divizije slobode i sjedinjenja.

All'Assemblea della Regione Istriana, alla seduta dell'11 settembre 2014 ha emanato la **DELIBERAsull'assegnazione dello Stemma della Regione Istriana alla 43^a divisione istriana** in occasione del 70° anniversario di costituzione della 43^a divisione istriana – divisione della libertà e dell'unificazione.

Formirana je 29. kolovoza 1944. u Čabru, u Gorskom kotaru. Prvi joj je zapovjednik bio Savo Vukelić, a politički komesar Josip Joža Skočilić. U trenutku osnivanja imala je 3392 borca, a činile su je Prva, Druga i Treća istarska brigada. U sastavu Prve brigade djelovao je i talijanski bataljun „Pino Budicin“. Operativna područja djelovanja, osim Istre bili su joj Gorski kotar, Hrvatsko primorje i Pokuplje do Karlovca, a kasnije i područje Žumberka.

Tijekom završnih operacija za oslobođenje, djelovala je u pozadini neprijateljskih linija, napadajući njihova uporišta i komunikacije. Ukidanjem Jedanaestog korpusa, došla je pod izravno zapovjedništvo Četvrte armije. Nakon 24. travnja 1945. njezine su postrojbe počele ulaziti na teritorij Istre, sve do konačnog oslobođenja. Borci 43. istarske divizije – divizije slobode i sjedinjenja i njeni zapovjednici trajno su zadužili građane Istre i Hrvatske.

Fu costituita il 29 agosto 1944 a Čabar, nel Gorski kotar. Il suo primo comandante è stato Savo Vukelić, mentre il commissario politico era Josip Joža Skočilić. Al momento della costituzione aveva 3.392 combattenti, ed era costituita dalla Prima, dalla Seconda e dalla Terza brigata istriana. All'interno della Prima brigata operava anche il battaglione italiano „Pino Budicin“. Le zone d'azione operative, oltre all'Istria erano il Gorski kotar, il Litorale croato e Pokuplje fino a Karlovac, e più tardi anche l'area di Žumberak.

Nel corso delle ultime operazioni di liberazione, operava nelle retrovie delle linee nemiche, attaccando i loro capisaldi e le vie di comunicazione. Con l'abolizione dell'Undicesimo corpo, passò sotto il diretto comando della Quarta armata. Dopo il 24 aprile 1945 le sue formazioni incominciarono a penetrare nel territorio istriano, fino alla liberazione definitiva. I combattenti della 43^a divisione istriana – divisione della libertà e dell'unificazione e i loro comandanti, hanno vincolato i cittadini dell'Istria e della Croazia con un sentimento perenne di riconoscenza.

Pozivam predsjednika Skupštine Istarske županije g. Valtera Drandića i župana Istarske županije g. Valtera Flega da dođu na pozornicu uručiti Grb Istarske županije.

Invito il Presidente dell'Assemblea della Regione Istriana Valter Drandić e il Presidente della Regione Istriana Valter Flego a conferire l'onorificenza dello Stemma della Regione Istriana alla 43^a divisione istriana.

Pozivam i gospodina Alda Mijandrušića, pripadnika 43. istarske divizije, da nam se pridruži i preuzme Grb Istarske županije u ime 43. istarske divizije. (Aplauz).

Invito anche il signor Aldo Mijandrušić, membro della 43^a divisione istriana a raggiungerci sul palcoscenico e prendere l'onorificenza dello Stemma della Regione Istriana in nome della 43^a divisione istriana.

(Aplauz).

ALDO MIJANDRUŠIĆ, preuzima Grb Istarske županije u ime 43. istarsk divizije.

Zahvaljujemo gospodinu Valteru Drandiću, gospodinu Valteru Flegu i gospodinu Aldu Mijandrušiću.

VODITELJICA, naglašava da je ovime zaključen prvi službeni dio, a drugi dio sjednice je više glazbeno orijentiran, pa u ovoj prigodi imamo čast još jednom predstaviti Miju Soldatić Marić, sopranisticu i Filipa Faka, pa dozvolite nekoliko riječi s kojima ćemo ih malo bolje i upoznati.

AD - 11 MUZIČKI DIO PROGRAMA

MILA SOLDATIĆ MARIĆ

Osnovnu glazbenu školu "Ivan Matetić Ronjgov" i Srednju školu "Primijenjenih umjetnost i dizajna" u Puli. Nakon mature, 2003. godine paralelno upisuje studij Glazbene kulture na Filozofskom fakultetu u Puli i Srednju glazbenu školu "Vatroslav Lisinski" u Zagrebu za glavni predmet solo pjevanje. Stručno se usavršavala na mnogobrojnim seminarima kod profesora: Olge Šober, Snježane Bujanović Stanislav, Annemarie Zeller, Gerhard Zeller, Cynthie Hansell Bakić, Lidije Horvat Dunjko te slavne Mirelle Freni. Nastupala je na mnogobrojnim koncertima diljem Hrvatske i Inozemstva.

Ha frequentato la scuola di musica "Ivan Matetić Ronjgov" e la Scuola media superiore delle arti applicate e del design a Pola. Dopo l'esame di maturità nel 2003 iscrive gli studi di Cultura musicale alla Facoltà di filosofia di Pola e la Scuola di musica „Vatroslav Lisinski“ e come materia principale sceglie il canto solistico. Ha seguito un percorso di perfezionamento professionale presso molti seminari dai professori Olga Šober, Snježana Bujanović Stanislav, Annemarie Zeller, Gerhard Zeller, Cynthie Hansell Bakić, Lidija Horvat Dunjko e dalla famosa Mirella Freni. Ha tenuto molti concerti in Croazia e all'estero.

Danas je profesor Glazbene kulture i magistar solo pjevanja. Studij pjevanja je završila na konservatoriju G. Tartini u Trstu u klasi prof. Cinzie De Mole.

Imala je veliku čast interpretirati brojne operne uloge, od kojih su najznačajnije „Suor Infermiera“ u operi „Suor Angelica“ od Puccinija uz opernu divu Aprile Millo te „Contessa Almaviva“ u operi „Le Nozze di Figaro“ od W.A. Mozarta u kazalištu „Carlo Felice“ u Genovi pod dirigentskom palicom Donata Renzettija i Johanesa Wildnera. Surađivala je kao solist i prateći vokal na raznim albumima glazbenih izvođača i glazbenih projekata.

Oggi è professoressa di musica e ha un master in canto solistico. Ha terminato gli studi di canto al Conservatorio G. Tartini di Trieste nella classe della professoressa Cinzia de Mola. Ha avuto l'onore di interpretare numerosi ruoli operistici

FILIP FAK

Osnovno i srednje glazbeno obrazovanje stekao je u Rijeci u Muzičkoj školi Ivana Matetića Ronjgova (klavir u klasi prof. Jasne Kvaternik Janković), a studij klavira završava 2005. godine na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi prof. Đorđa Stanettija. Usavršavao se na Schola Cantorum u Parizu u majstorskom razredu Eugena Indjica.

Ha frequentato la scuola di musica alla Scuola di Musica Ivan Matetic Ronjgov di Fiume (piano, classe prof. Jasna Kvaternik Janković). Nel 2005 termina gli studi di pianoforte all'Accademia di musica di Zagabria, nella classe del prof. Đorđe Stanetti. Ha perfezionato la sua arte alla Schola Cantorum di Parigi nella classe di Eugen Indjic.

Nastupao je kao solist, komorni i orkestralni muzičar u gotovo svim važnijim hrvatskim kulturnim centrima te u desetak europskih zemalja, SAD-u i Kini. Nastupao je s najuglednijim hrvatskim orkestrima i ansamblima (Zagrebačka filharmonija, Simfonijski orkestar HRT-a, Zagrebački solisti, Ansambl Cantus, Riječka filharmonija itd.) pod dirigentskom palicom renomiranih dirigentata. Osim nastupa uz orkestre, održao je niz zapaženih recitala i

komornih nastupa u suradnji s istaknutim solistima, gostujući na manifestacijama kao što su Majstorski ciklus HRT-a, Muzički biennale Zagreb, Dubrovačke ljetne igre, Osorske glazbene večeri, Glazbene večeri u sv. Donatu, Zajčevi dani itd.

Si è esibito da solista, musicista da camera e d'orchestra in tutti i centri culturali più importanti della Croazia e in una decina di paesi europei, negli USA e in Cina, assieme alle più prestigiose orchestre e ensemble croati (Orchestra filarmonica di Zagabria, Orchestra sinfonica della Radiotelevisione croata, Solisti zagabresi, Ensemble Cantus, Orchestra filarmonica di Fiume, e altri), diretto dai migliori direttori d'orchestra. Oltre alle esibizioni con le orchestre, ha tenuto anche una serie di recital e esibizioni da camera in collaborazione con solisti eccellenti, agli eventi come il Ciclo dei maestri della Radiotelevisione croata, la Biennale di musica a Zagabria, le serate musicali di Dubrovnik, Osor, S. Donat, le giornate di Ivan Zajc e altro.

* MILA SOLDATIĆ MARIĆ I FILIP FAK IZLAZE NA POZORNICU

Per concludere la nostra festa solenne, annuncio ora un'esibizione musicale di Mila Soldatić Marić e Filip Fak che interpreteranno le composizioni „Daleki Dom“, arrangiamenti di Bruno Krajcar testi di Mate Balota e l'aria di Violetta "È strano...Sempre libera!" dall'opera "La Traviata" di Giuseppe Verdi.

MILA SOLDATIĆ MARIĆ UZ KLAVIRSKU PRATNJU FILIPA FAKA - izvode kompozicije:

1. Daleki Dom (Pjesma Brune Krajcara na stihove Mate Balote)
Arija Violette "E strano...Sempre libera!" iz opere "La Traviata (Giuseppe Verdi)

DUBRAVKA:

Poslušajmo. (Aplauz).

Izvode najavljene pjesme. (Aplauz).

I evo nas na kraju.

Hvala vam svima što ste se odazvali današnjem pozivu, hvala svim izvođačima.

Želim vam lijepi ugodan nastavak druženja.

Buon giorno a tutti.

Svečana sjednica je zaključena u 14,20 sati.

ZAPISNIK VODIO

IVAN KLARIĆ

PREDSJEDNIK SIŽ

VALTER DRANDIĆ